

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8713215490
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8713215490.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a sudcov JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v právnej veci žalobcov: 1./ I. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. W. XX, XXX XX T. W., 2./ N. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. W. XX, XXX XX T. W., 3./ F. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. W. XX, XXX XX T. W. a 4./ S. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. W. XX, XXX XX T. W. proti žalovaným: 1./ V. D. C., C., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX Y., právne zastúpený: JUDr. Pavol Zavacký, advokát, so sídlom Hradné námestie 29, 060 01 Kežmarok, IČO: 42 029 171 a JUDr. Rastislav Lenart, advokát, so sídlom Pollova 32, 040 18 Košice, IČO: 51 762 421 a 2./ V. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. X, XXX XX Y., právne zastúpený: JUDr. Tibor Bašista, advokát, so sídlom Štefánikova 8, 058 01 Poprad, IČO: 35 507 128, o neplatnosť kúpnej zmluvy s príslušenstvom, o odvolaní žalovaných v 1. a 2. rade proti rozsudku Okresného súdu Poprad č. k. 7C/231/2013-373 zo dňa 27.11.2019 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrďuje rozsudok.

Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne.

Určuje, že Zmluva o pôžičke zo dňa 21.01.2004 je neplatná.

Určuje, že Zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva zo dňa 21.01.2004 zavkladovaná Správou katastra C. pod č. D. je neplatná.

Určuje, že Kúpna zmluva medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade zavkladovaná Správou katastra C. pod č. D je neplatná.

Procesným stranám nepriznáva náhradu trov konania.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 3 ods. 1, § 39, § 516 ods. 1, § 564, § 657, § 658 ods. 1, § 553 ods. 1, 2, § 558 OZ a ust. § 215, § 137 a § 470 ods. 1, 2 CSP. V dôvodoch rozhodnutia uviedol, že považoval žalobu vo všetkých výrokoch za dôvodnú. Pri posudzovaní existencie naliehavého právneho záujmu pri zmluve o pôžičke a zmluve o zabezpečovacom prevode práva, rovnako ako aj kúpnej zmluve medzi žalovanými došiel k záveru, že jedine určením neplatnosti týchto zmlúv dosiahnu žalobcovia výmaz zápisu vlastníckeho práva žalovaného v 1. rade a k obnoveniu pôvodného zápisu vlastníckeho práva s návrhom na dodatočné prejednanie dedičstva. Vo vzťahu k zmluve o pôžičke, ktorú uzavreli strany sporu dňa 21.01.2004 nebolo sporné, že došlo k odovzdaniu finančných prostriedkov v rozsahu 2.000 000 Sk, ktoré boli vložené na účet žalobkyne v 1. rade a jej nebohého manžela, správne bolo odovzdanie sumy 600.000 Sk. Bol vypočutý svedok N.. H., ktorý potvrdil odovzdanie pôžičky 2.000 000 Sk, no dôvod prečo 600.000 Sk veriteľ, teda žalovaný v 2. rade, nepoukázal rovnako na účet, ale priniesol ich v hotovosti nebol preukázaný. Pre súd prvej inštancie táto okolnosť sa zdala nedôveryhodná, naviac svedok N..

H. potvrdil vo svojej výpovedi, že v deň, kedy sa stretli v pobočke banky, došlo k prevodu peňazí v hodnote 2.000 000 Sk v U. banke, a.s. na účet manželov Q.. K sume 600.000 Sk okrem listinného dôkazu pokladničného dokladu o prevzatí sumy a konštatovaní, že je predmetom tejto zmluvy o pôžičke, nebolo preukázané ich skutočné odovzdanie. Rovnako poukázal na to, že samotný žalovaný v 2. rade vo svojej výpovedi nepotvrdil to, čo bolo v zmluve uvedené, že išlo o bezúročnú pôžičku, keďže sa vyjadril, že očakával istú províziu v prípade, že bude vrátená pôžička a uskutoční sa obchod D. Q., ktorý mal realizovať. Vychádzal aj z toho, že 600.000 Sk, ktorý mal predstavovať úrok za poskytnuté peniaze, predstavovali z istiny 15 % mesačne, čo predstavuje úžernický úrok. V prípade, že by obdržali v hotovosti 600.000 Sk, potom by nebohý Q. nemal dôvod vyberať z účtu sumu 1.327,76 eur, čo predstavovalo 40.000 Sk ako províziu pre pána R. a na úhradu všetkých poplatkov s tým spojených. Práve z dôvodu výšky úroku vo výške 15 % mesačne, považoval zmluvu o pôžičke za absolútne neplatný právny úkon, v rozpore s dobrými mravmi a tým boli naplnené podmienky ust. § 39 OZ. Zmluva nebola reálnym kontraktom, keďže k odovzdaniu preukázateľne došlo len sumy 2.000 000 Sk. V tejto súvislosti nazerala aj na zmluvu o zabezpečovacom prevode práva, ktorá bola uzavretá v ten istý deň ako zmluva o pôžičke. Keďže považoval za neplatný právny úkon hlavný zmluvný vzťah, potom akcesorické zmluvné zabezpečenie rovnako považoval za neplatné. V tejto súvislosti predovšetkým zdôraznil to, že pokiaľ aj by zmluva o zabezpečovacom prevode práva k nehnuteľnosti mala byť platnou a bola uzavretá medzi stranami, hodnota týchto nehnuteľností v čase uzatvárania zmluvy podľa znaleckého posudku bolo 8.500 000 Sk, čo bolo v nepomere k poskytnutej pôžičke 2.000 000 Sk (hoci aj k hodnote 2.600 000 Sk), podľa tvrdenia žalovaného v 2. rade. Následne však k zostatku pôžičky, po splatení 1.500 000 Sk, ktoré neb. D. Q. nesporne veriteľovi vrátil, potom k tomuto zostatku pôžičky bola táto hodnota zabezpečeného prevodu neúmeraná a neprimeraná. Nebohý D. Q. predložil dôkazy o úhrade troch splátok po 500.000 Sk, to znamená, že 1.500 000 Sk bolo v období od 13.04.2004 do 11.06.2004 uhradených. Preto túto zmluvu považoval za neplatnú z dôvodov priečiacich sa dobrým mravom. Pokiaľ zmluva o pôžičke bola absolútne neplatná, potom sa žalovaný v 1. rade nemohol stať vlastníkom nehnuteľností. Vychádzal z prechodných ustanovení Občianskeho zákonníka, konkrétne § 879j, pri neplatnosti alebo platnosti uzavretej zmluvy o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva vo svetle § 553 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, ktoré platilo do 31.12.2007. Zmluva o pôžičke je hlavným záväzkom vo vzťahu k zmluve o zabezpečovacom prevode vlastníckeho práva a plní zabezpečovaciu funkciu v prípade, že dlžník svoju povinnosť nesplní v lehote stanovenej v zmluve. V zmluve nie je uvedené, že prevádzajú vlastnícke právo k nehnuteľnostiam momentom uzavretia tohto záväzku. Vlastnícke právo nadobúdateľa bolo podmienené dobou, počas ktorej mal dlžník dlh vyrovnáť. Dohodnutá bola lehota do 31.03.2004, ústne sa zmluvné strany dohodli na neskoršom termíne, ktorý však špecifikovaný nebol a veriteľ, teda žalovaný v 2. rade sa ani nedomáhal určenia splatnosti pôžičky a za daných skutkových okolností nemal veriteľ právo nehnuteľnosť predávať. Ďalšia dôležitá skutočnosť bola tá, že bola preukázaná hodnota nehnuteľnosti a v prípade, že dlžník bol v omeškaní a nový nadobúdateľ, teda žalovaný v 1. rade uviedol, že kúpil nehnuteľnosť za dohodnutú cenu 9.600 000 Sk, potom bolo potrebné dlžníkovi po speňažení majetku vydať tzv. hyperochu, to znamená rozdiel medzi dlhom a hodnotou nehnuteľnosti, k čomu však ale nedošlo. V dôsledku absencie tohto dojednaní, neboli splnené všetky náležitosti tejto zmluvy podľa zákona, a preto nebola platnou zmluvou, keďže došlo k obchádzaniu všeobecných náležitostí podľa § 37 ods. 1 a § 39 OZ. Práve na vyvolanú nejednoznačnosť výkladu § 553 ods. 1 OZ do 31.12.2007, boli ust. § 553 doplnené o nové ust. § 553a až § 553e. Táto novela vyplynula práve z potreby doplniť dovtedajšiu stručnú úpravu zabezpečovacieho prevodu práva a podrobne vymedziť právne postavenie prevodcu a nadobúdateľa. S poukazom na vyššie skutočnosti dospel k záveru, že po tom, čo posúdil zmluvu o pôžičke za absolútne neplatnú, rovnako ako aj zmluvu o zabezpečovacom prevode práva, dospel k záveru, že aj kúpna zmluva uzavretá medzi žalovaným v 1. a 2. rade je neplatná, keďže žalovaný v 2. rade sa nestal vlastníkom predmetných nehnuteľností, a tak nemohol previesť kúpnu zmluvou nehnuteľnosti na žalovaného v 1. rade. Na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva, a preto nemožno ani uvažovať o ochrane vlastníckeho práva, hoc i dobromyseľného nadobúdateľa. Rovnako tak nie je možné za zisteného stavu uprednostniť požiadavku právnej istoty a ochrany práv nadobudnutých v dobrej viere pred zásadou, podľa ktorej nikto nemôže previesť viac práv na iného ako má sám. Ďalej tiež poukázal na právo na obydlie, ktoré je priznané Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd v článku 8, ktorou Slovenská republika je viazaná. Strata domova je najextrémnejšou formou zásahu do práva na rešpektovanie obydli. O trovách konania rozhodol podľa § 257 CSP. Dôvody hodné osobitného zreteľa videl v okolnostiach prípadu, hoci žalobcovia boli úspešní, považoval za spravodlivé, aby každá strana sporu znášala jej vzniknuté kroky konania.

3. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalovaný v 2. rade. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil skutkový stav a tak dospel aj k nesprávnemu právnomu záveru. Poukázal na to, že je nesporná skutočnosť, že bola uzavretá zmluva o pôžičke na sumu 2.600 000 Sk. Toto potvrdili obidve strany svojimi podpismi. Zároveň v ten istý deň bola uzavretá aj zmluva o zabezpečovacom prevode práva medzi veriteľom a dlžníkmi. Rovnako v ten istý deň bol povolený aj vklad vlastníckeho práva, kedy prešlo vlastnícke právo zo žalobcov na žalovaného v 2. rade. Keďže k uhradeniu dlhu nedošlo, žalovaný v 2. rade legitímne previedol nehnuteľnosť na žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 2. rade si splnil všetky podmienky zo zákona. Nie je možné uplatniť absolútne zásadu rozporu s dobrými mravmi, keďže žalobcovia boli svojprávní a vedeli, aká situácia ich očakáva v prípade neuhradenia celého dlhu. Navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie a nové dokazovanie.

4. Proti rozsudku podal odvolanie aj žalovaný v 1. rade. Tento vyčítal súdu prvej inštancie nesprávnosť rozhodnutia tak po procesnej, ako aj hmotnoprávnej stránke. Pokiaľ išlo o procesné chyby, poukázal na nesprávne označenie priezviska právneho zástupcu žalovaného v 1. rade, ktorý nemá v priezvisku dĺžeň, teda nie je „W.“, ale W.. Ďalej poukázal na to, že výroky I., II. a III. neobsahujú konkrétnu špecifikáciu zmlúv, ktoré sú označené len dátumovo, ale nie sú označené medzi kým tieto zmluvy boli uzavreté a dokonca vo výroku III., táto kúpna zmluva medzi žalovanými v 1. a 2. rade nie je ani dátumovo špecifikovaná. Rovnako rozporuje, z akých údajov vychádzal súd prvej inštancie pri okruhu dedičov po nebohom D. Q.. Zo žiadneho listinného dôkazu toto nevyplýva. Dedičské konanie bolo prejednané a pre nemajetnosť bolo zastavené v konaní pod sp. zn. 8D/128/2018. Zároveň žalobcovia v 1. až 3. rade na výzvu súdu, či vstupujú do konania na strane žalobcov uviedli výslovne, že nesúhlasia so vstupom do uvedeného konania na strane žalobcu. Keďže takýmto spôsobom vyjadrili svoj postoj k žalobe, potom namieta žalovaný v 1. rade otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov v 1. až 3. rade v tomto konaní. Napriek nesúhlasu žalobcov v 1. až 3. rade, pokračoval v konaní s právnymi nástupcami nebohého D. Q. na strane žalobcov. Až právoplatné dedičské rozhodnutie by určilo, že kto je dedičom. Zároveň vznáša žalovaný v 1. rade aj námietku premlčania uplatnených nárokov zo strany žalobcov v tomto konaní, keďže žaloba smeruje proti neplatnosti právnych úkonov z roku 2004 a 2007 a žaloba bola podaná v roku 2013. Pokiaľ ide o trestné stíhanie, bolo rozhodnutím Okresného riaditeľstva PZ v C. zastavené konanie proti V. I. s konštatovaním, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod ani na postúpenie veci. O tom existuje dôkaz v spise. Ďalej poukázal na hmotnoprávne námietke voči vydanému rozsudku. Pokiaľ sa konštatuje len zmluva o pôžičke z 21.01.2004, je potrebné zdôrazniť, že boli uzavreté tri zmluvy o pôžičke. Druhá zmluva z 29.03.2006 medzi žalovaným v 2. rade a dlžníkmi, nebohým Q. a jeho manželkou na sumu 2.275 000 Sk a tretia zmluva rovnako medzi tými istými, žalovaným v 2. rade, dlžníkom V. Q., D. Q. a S. Q., tieto zmluvy boli všetky overené podpisy u notára znova na sumu 2.275 000 Sk. Z obsahu druhej a tretej zmluvy o pôžičke je možné uzavrieť, že prvá zmluva z 21.01.2004 stráca platnosť, nahrádza sa týmito zmluvami a rovnako platí zmluva o zabezpečovacom záväzku prevodom práva z 21.01.2004, ktorej vklad bol povolený aj do katastra. Žalobcovia podali žalobu o neplatnosť zmluvy z 21.01.2004, aj keď vedeli a zo spisu vyplýva, že uvedená zmluva stratila platnosť podpisom ďalšej zmluvy o pôžičke z 29.03.2006. Podpisy boli riadne overené u notára medzi stranami, ktoré boli právne spôsobilé. Nebohý Q. s manželkou uzavreli tri zmluvy, overili podpisy len tak na pokyn žalovaného v 2. rade. Súd teda nedostatočne zistil skutkový stav veci. Pokiaľ ide o dlžné čiastky, tieto dokopy spolu s bežným úrokom 10 % ročne z dlžných čiastok 4.450 000 Sk za 14 rokov by predstavovali 6.370 000 Sk a dlžná suma ku dňu rozhodnutia by bola 10.920 000 Sk. Spravodlivé by bolo vrátiť nielen pôžičku, ale aj úroky z omeškania, čo je úplne spravodlivé voči žalovanému v 2. rade. Poukázal na to, že za akých okolností došlo k zmluve o pôžičke, že nebohý D. Q. chcel so svojim bratom roztočiť podnikanie, požičal si peniaze a peniaze nevrátil. Nevie prečo by mali trpieť práve tí, ktorí čestne splnili svoje podmienky oproti tým, ktorí peniaze nevrátili. Firma S.-G. sa dala sama do likvidácie a peniaze žiadne nevrátila. Je potrebné zdôrazniť, že prvá pôžička nebola v celom rozsahu splatená a ďalšie dve pôžičky už neboli vrátené vôbec. Preto rozpor s dobrými mravmi práve vidí na konaní nebohého D. Q. a jeho manželky. Bez vedomia žalovaného v 1. rade naviac priestory v dome prenajal bez vedomia vlastníka inej osobe a išiel tvrdiť, že je poškodený. Poukázal aj na to, že sám si zobral úver na kúpu domu a nemôže ho užívať, musel kúpnu cenu zaplatiť. Ak by bola celá transakcia fiktívna ako opakoval nebohý D. Q., po jednej, dvoch splátkach v banke by pokojne prestal žalovaný v 1. rade úver splácať. Žalovaný v 1. rade podnikal XX rokov poctivo, bez trestne, bez exekúcie, bez dlhu a nikdy nerobil nezákonné obchody. Práve činnosť bratov Q. a ich rodinných príslušníkov považuje za dobré zorganizovanú skupinu a pod zámenkou podnikania nadobudnúť väčšie finančné prostriedky. Práve tri zmluvy o pôžičke preukazujú úplnú legitimitu vlastníctva žalovaného v 2. rade s tým, že zmluvy boli riadne podpísané a dokonca

vklad vlastníckeho práva zabezpečovala žalobkyňa S. Q.. Návrh na spätný vklad nehnuteľností na meno nebohého D. Q. a jeho manželky nebol povolený, boli vyzvaní na predloženie listinných dôkazov, ktoré však neurobili a z tohto dôvodu tento spätný vklad povolený nebol. Ďalej tiež poukázal na to, že nebola špecifikovaná presne žiadna z týchto zmlúv a tiež doba, ktorá uplynula od obdobia uzavretia zmlúv do podania žaloby. Ku všetkým svojim tvrdeniam predložil listinné dôkazy.

5. K odvolaniu žalovaného v 1. rade sa vyjadrila žalobkyňa v 4. rade, ktorá uviedla, že súd prvej inštancie správne rozhodol a odvolanie má byť zamietnuté. Ďalej sa žalobcovia v 1. až 4. rade vyjadrili k vyjadreniu žalovaného v 2. rade, ktorí poukázali na to, že v celom rozsahu trvajú na svojich argumentoch, domnievajú sa, že súd prvej inštancie správne rozhodol. Otázka firmy S. boli preverené súdom, bol vyhlásený konkurz a bol stanovený správca konkurznej podstaty. Preto považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací prejednal konanie, ako aj rozhodnutie, ktoré vydal súd prvej inštancie v celom rozsahu a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných v 1. a 2. rade nie je dôvodné. Súd prvej inštancie dôsledne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych záverov sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

7. Z obsahu spisu nateraz vyplýva, dňa 12.03.2001 v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 8C/167/2001 súd zrušil bezpodielové spoluvlastníctvo manželov S. Q. a D. Q. za trvania manželstva, ktoré zaniklo dňom právoplatnosti rozsudku 20.3.2001.

8. Dňa 22.01.2002 D. Q. s S. Q. uzavreli písomne Dohodu o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov, počas trvania manželstva. Dohodli sa, že majetkové právo pod bodom I. písm. b) tejto dohody, majetkové práva stavba rodinný dom, stavba garáž a pozemok parc. č. XXX, nadobúda do výlučného vlastníctva dňom zápisu na Katastrálnom úrade v C., Správa katastra C. S. Q.. Dohoda bola osvedčená notárom dňa 30.01.2002. (nezavkladovala sa a preto nenadobudla účinky -poznámka súdu)

9. Dňa 16.02.2002 S. Q. požiadala Katastrálny úrad v C., Správu katastra C. písomnou žiadosťou o uprednostnenie vkladu na usporiadanie BSM pozemku v k. ú. T. W.. Účelom žiadosti mala byť kolaudácia rodinného domu na predmetnej parcele č. XXX k.ú. T. W.. Dňa 20.02.2002 mala S. Q. požiadať o vydanie listiny o určenie súpisného čísla pre rodinný dom a garáž na stavbu rodinného domu stojaceho na parc. č. XXX/X v k. ú. T. W. a garáže stojacej na parc. č. XXX/X k. ú. T. W..

10. Dňa 21.01.2004 uzavrel ako veriteľ žalovaný v 2. rade s neb. D. Q. s manželkou S. Q., žalobkyňou v 4.rade, (v pôvodnej žalobe ako žalobcovia v 1. a 2. rade), ako dlžníkmi Zmluvu o pôžičke. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie peňažných prostriedkov vo výške 2.600.000 Sk (t.j. 86.304,19 eur). Pri podpise zmluvy sa dohodli, že veriteľ vyplatí dlžníkom v hotovosti sumu 600.000 Sk, (19.916,35 eur) prevzatie ktorej potvrdili dlžníci vlastnoručnými podpismi. Zvyšnú sumu 2.000.000 Sk (66.387,84 eur) mal previesť veriteľ dňa 21.1.2004 na osobný bankový účet dlžníkov. Číslo účtu a názov banky mali upresniť dlžníci veriteľovi pri podpise zmluvy. V článku II. sa zmluvné strany dohodli, že pôžička je poskytnutá bezúročne. V článku III. sa zmluvné strany dohodli, že dlžník sa zaväzuje vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky uvedené v článku I. tejto zmluvy, najneskôr do 21.03.2004 v Y. k rukám veriteľa. Zmluva o pôžičke bola podpísaná veriteľom V. I., dlžníkom D. Q., S. Q. ako žalobkyňou v 4. rade (resp. táto zmluva disponovala uvedenými podpismi - poznámka súdu).

11. Toho istého dňa 21.01.2004 bola uzavretá Zmluva o zabezpečení záväzku prevodom práva medzi veriteľom V. I., žalovaným v 2. rade a dlžníkmi D. Q., S. Q.. Obsahom tejto zmluvy bolo, že veriteľ a dlžníci v 1. a 2. rade uzavreli dňa 21.01.2004 Zmluvu o pôžičke, na základe ktorej žalovaný v 2. rade poskytol dlžníkom peňažné prostriedky vo výške 2.600.000 Sk (t.j. 86.304,19 eur). Zmluva o pôžičke tvorila neoddeliteľnú súčasť Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva. V článku II. sa zmluvné strany dohodli, že dlžníci sú podľa výpisu z LV č. XXX vlastníckymi pozemkov - zastavané plochy a nádvoria o výmere 340 m² parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 191 m² parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 45 m² parc. č. XXX/X a rodinného domu súp. č. XX stojaceho na parc. č. XXX/X, garáž súp. č. XXX stojaceho na parc. č. XXX/X. Hodnota uvedených nehnuteľností spolu s vonkajšími úpravami predstavovala podľa znaleckého posudku č. XXX/XXXX, znalca V.. M. G. zo dňa 22.12.2003 sumu 8.500.000 Sk (282.148,31 eur). V článku III. sa zmluvné strany dohodli,

že na zabezpečenie pohľadávky žalovaného v 2. rade uvedenej v článku I. tejto zmluvy prevádzajú dlžníci, pôvodní žalobcovia na veriteľa vlastnícke právo k nehnuteľnostiam uvedeným pod bodmi A, B v článku II. tejto zmluvy špecifikovaných v priloženom znaleckom posudku v bodoch 9.1 - 9.10 a tieto tvoria predmet zabezpečenia. V bode článku IV. sa dohodli, že po dobu trvania zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva nesmú dlžníci ani veriteľ disponovať s predmetom zabezpečenia, najmä ho previesť, postúpiť, ani založiť. Takéto konanie zakladá skutkovú podstatu trestného činu. V článku V. sa dohodli, že ak nedôjde k vráteniu poskytnutých peňažných prostriedkov, dlžník podľa Zmluvy o pôžičke zo dňa 21.01.2004 uvedenej v článku I. tejto zmluvy najneskôr v dohodnutom termíne splatnosti, sa stáva žalovaný v 2. rade vlastníkom predmetu zabezpečenia. Zmluva nadobudla platnosť a účinnosť dňom jej podpísania obidvoma zmluvnými stranami. (zmluva v prílohovej obálke neobsahovala podpis p. Q.). Toho istého dňa 21.01.2004 bol povolený vklad Zmluvy o zabezpečení záväzku prevodom práva pod č. D. a právne účinky tohto vkladu nastali toho istého dňa 21.01.2004. Dňa 21.01.2004 mal byť podaný na Katastrálny úrad v C. na Správu katastra C. návrh na vklad evidovaný pod č. D.XXX/XXXX s tým, že cena nehnuteľností bola uvedená v návrhu na vklad vo výške 2.600.000 Sk (t.j. 86.304,19 eur) nachádzajúca sa v k. ú. T. W.. Listina Návrh na vklad (na č.l. 88 súdneho spisu) disponovala podpisom D. Q.. Dňa 21.01.2004 bolo rozhodnuté o povolení vkladu vlastníckeho práva na základe zmluvy o zabezpečovacom prevode práva (na č.l. 92 súdneho spisu). V dňoch 13.04.2004 malo dôjsť k úhrade sumy 500.000 Sk (16.596,95 eur), dňa 25.05.2004 k úhrade sumy 500.000 Sk (16.596,95 eur) a dňa 11.06.2004 k úhrade sumy 500.000 Sk (16.596,95 eur). Úhrady z pôžičky mali byť vykonané spoločnosťou S. (č.l. 108 súdneho spisu - poznámka súdu).

12. Dňa 23.07.2007 bola uzavretá Kúpna zmluva medzi žalovaným v 2. rade ako predávajúcim a žalovaným v 1. rade ako kupujúcim. Zmluvné strany sa dohodli na predaji a kúpe prevodom pozemkov zastavané plochy a nádvoria o výmere 340 m² na parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 191 m² na parc. č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 45 m² na parc. č. XXX/X a stavieb rodinného domu súp. č. XX stojaceho na parc. č. XXX/X, garáže súp. č. XXX, stojacej na parc. č. XXX/X v k.ú. T. W., zapísaných na LV č. XXX. V článku III. sa zmluvné strany dohodli, že predávajúci predáva kupujúcemu nehnuteľnosti za dohodnutú kúpnu cenu vo výške 9.600.000 Sk (318.661,62 eur) a v článku IV. si zmluvné strany dohodli, že kúpnu cenu kupujúci vyplatil predávajúcemu v hotovosti v plnej výške pri podpise zmluvy, čo potvrdil predávajúci podpisom.

13. K odvolacím námietkam žalovaní v 1. a 2. rade odvolací súd uvádza:

Tvrdenia týkajúceho sa výšky pôžičky, ktorú poskytol žalovaný v 2. rade žalobkyni v 1. rade a jej nebohému manželovi, boli vykonané dôkazy, z ktorých súd prvej inštancie vyvodil správny záver o tom, že sa nepreukázalo skutočné odovzdanie finančných prostriedkov vo výške 600.000 Sk k rukám žalobkyne v 4. rade a jej nebohému manžela. Samotné potvrdenie - pokladničný poklad o prevzatí tejto sumy bez dôkazu o reálnom odovzdaní prostriedkov manželom Q., nepostačuje.

14. Dôkazné bremeno sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že za konania neboli preukázané jeho tvrdenia, že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v takých prípadoch, keď určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva, pre rozhodnutie o veci samej nebola alebo nemohla byť preukázaná, aké teda výsledky hodnotenia dôkazov neumožňuje súdu prijať záver ani o pravdivosti tvrdia tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola pravdivá (uznesenie NS SR z 24.06.2010, sp. zn. 5Obo/52/2010). Rovnako v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2Cdo/293/2008 a 4Cdo/138/2009 vyplýva povinnosť veriteľa preukázať skutočné reálne odovzdanie finančných prostriedkov k rukám dlžníka a nepostačuje ani písomná forma zmluvy o pôžičke, hoci aj s podpismi overenými u notára. V tejto súvislosti na tieto rozhodnutia poukázal aj Ústavný súd SR v rozhodnutí IV. ÚS/37/2013. Z týchto dôvodov vo vzťahu k preukázaniu odovzdania fyzicky finančných prostriedkov dlžníkom, manželom Q. súd prvej inštancie dospel k správnym záverom.

15. Pokiaľ žalovaný v 2. rade uzavrel zmluvu o pôžičke, ktorú označil ako bezúročnú a bez poplatkov, z vykonaného dokazovania vyplýva, že očakával províziu alebo istú finančnú odmenu za poskytnutie tejto pôžičky, k čomu sa vyjadril samotný žalovaný v 2. rade. Potom aj tvrdenie súdu prvej inštancie o tom, že práve týchto 600.000 Sk mali predstavovať úrok z poskytnutej pôžičky je na mieste. Aj z vykonaného dokazovania vyplynulo, že táto suma by predstavovala z poskytnutej istiny 15 % úrok mesačne, čo možno považovať za civilnoprávnu úžeru.

16. Civilnoprávna úžera spôsobuje neplatnosť právneho úkonu v celom rozsahu pre rozpor s dobrými mravmi, pretože sa poskytuje úver pri nadvláde veriteľa za úžernú cenu úveru. Pri zjavnom využití aj ľahkovážnosti dlžníka stačí, že k využitiu nadvlády nad dlžníkom dôjde hoci len z nedbanlivosti (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 08.12.2011, sp. zn. 16Co/71/2011). Preto aj záver súdu prvej inštancie o tom, že ide o absolútne neplatný právny úkon je namieste vo vzťahu k zmluve o pôžičke. Pri absolútne neplatných právnych úkonoch týkajúcich sa vlastníckeho práva neplynú premlčacia lehota (§ 100 ods. 1 veta prvá OZ) a z toho dôvodu ani námietka, na ktorú poukázal žalovaný v 1. rade vo vzťahu k tomu, kedy bola pôžička poskytnutá a kedy žalobkyňa v 4. rade s nebohým manželom žalobu na súd podali, nemá vplyv na posúdenie celej veci. Žalovaní v 1. a 2. rade poukázali na to, že uzavreli kúpnu zmluvu, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť žalobkyne v 4. rade a jej nebohého manžela na tom skutkovom základe, že spolu so zmluvou o pôžičke uzavrel žalovaný v 1. rade s vlastníkami nehnuteľnosti - manželmi Q. aj zabezpečovací prevod práva vo forme zmluvy, ktorej vklad bol povolený do katastra nehnuteľností ihneď po podpise zmluvy o pôžičke, kedy nebolo zrejmé, či pôžička nebude riadne a včas vrátená.

17. Zmyslom a účelom zabezpečovacieho prevodu práva je zabezpečiť uspokojenie pohľadávky a jeho uhradzovacia funkcia môže byť naplnená len jeho primeraným výkonom. Výkon zabezpečovacieho prevodu vlastníckeho práva na základe prepadnej klauzuly, podľa ktorej sa veriteľ stáva definitívne vlastníkom veci splatnosťou pohľadávky alebo porušením povinnosti dlžníka, neprimerane sťažuje postavenie dlžníka, pretože mu popiera oprávnený záujem na čo najvýhodnejšie speňaženie veci. V takomto prípade sa výkon práva veriteľa prieči dobrým mravom podľa § 3 Občianskeho zákonníka. Neprimeraný výkon zabezpečovacieho prevodu práva má okrem iného za následok absolútnu neplatnosť právnych úkonov, ktorým sa mala naplniť jeho uhradzovacia funkcia (rozsudok Krajského súdu v Prešove z 10.12.2008, 3Co/63/2008).

18. To znamená, že konštatovanie súdu prvej inštancie o absolútnej neplatnosti zmluvy o pôžičke v dôsledku úžerných poplatkov za ňu (úrokov z pôžičky) a absolútna neplatnosť následných právnych úkonov, teda aj zmluva o zabezpečovacom prevode práva zo žalovaného v 2. rade na manželov Q. ako dlžníkov je vecne správne. Absolútna neplatnosť spočíva nielen v tom, že bola vyslovená absolútna neplatnosť hlavného záväzku, teda zmluvy o pôžičke, ale aj v súlade so súdnou praxou, ktorá tento zabezpečovací prevod práva takúto zmluvu považovala len za spôsob ako si zabezpečiť uhradzovaciu funkciu do budúcnosti. Z vykonaného dokazovania však vyplynulo, a toto nebolo ani medzi stranami sporu sporné, že žalobkyňa v 4. rade s nebohým manželom postupným spôsobom, na čo existujú listinné dôkazy, vrátila z reálne poskytnutej pôžičky 2.000 000 Sk, sumu 1.500 000 Sk.

19. Potom neobstojí ani tvrdenie a obrana žalovaného v 1. rade, ktorý je aktuálnym vlastníkom nehnuteľnosti, ktorého predmetom je neplatnosť zmlúv tohto konania v tom zmysle, že dobromyseľne nadobudol nehnuteľnosti, keďže k uzavretiu pôžičky došlo a reálnej výplate peňazí došlo v roku 2004, následne bezprostredne potom došlo k zápisu žalovaného v 2. rade za vlastníka nehnuteľnosti. K vráteniu sumy 1.500 000 Sk zo strany dlžníkov došlo v roku 2004 a v roku 2007 naďalej ostal vlastníkom žalovaný v 2. rade nehnuteľností, ktoré previedol na žalovaného v 1. rade. Žalobkyňa v 4. rade podala žalobu spolu s nebohým manželom na príslušný súd v roku 2013, čiže od prevodu medzi žalovaným v 2. rade a žalovaným v 1. rade prešlo necelých X rokov. Z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že nehnuteľnosti pri uzatváraní kúpnej zmluvy medzi žalovanými v 1. a 2. rade podľa znaleckého posudku mali hodnotu 9.600 000 Sk, ktorá suma ďaleko prevyšovala zmluvu o pôžičke alebo sumu, ktorá bola na základe zmluvy o pôžičke medzi žalovaným 2. a žalobkyňou v 4. rade a jej nebohým manželom poskytnutá (2.000 000 Sk), naviac suma 1.500 000 Sk bola v priebehu roka 2004 vrátená. Žalovaný v 1. rade vo svojom odvolaní aktívne poukazoval na to, že žalovaný v 2. rade mal poskytnúť aj následne ďalšie pôžičky, o čom existovali dôkazy v súdnom spise, na ktoré súd prvej inštancie neprihliadal a spolu s úrokmi predstavujú sumu, ktorú zaplatil žalovaný v 1. rade žalovanému v 2. rade ku dňu rozhodnutia vo veci.

20. Z pripojeného trestného spisu však vyplýva len podpis zmluvy z 29.03.2006 bez toho, aby na túto zmluvu konkrétne žalovaný v 2. rade ako veriteľ poukázal a ani netvrdil, že zmluva z roku 2004 stratila platnosť. Žalovaný v 1. rade k tejto sume, ktorej úhrada a fyzické odovzdanie dlžníkom - manželom Q. ani zo spisu nevyplýva a aktívne legitimovaným na uplatnenie nárokov zo zmluvy z 29.03.2006 by bol žalovaný v 2. rade, nie žalovaný v 1. rade. Tretia zmluva o pôžičke tvrdená žalovaným v 1. rade preukázaná nebola. Rovnako neobstojí ani jeho tvrdenie, ktorým by mal sa brániť žalovaný v 2. rade o tom, že k tejto pôžičke by mali byť započítané úroky z pôžičky, ktoré ďaleko presahujú sumu, ktorú vyplatil

žalovaný v 1. rade žalovanému v 2. rade, a teda nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam po práve. Túto pôžičku neposkytol, ak by aj sa preukázalo, že bola poskytnutá zo strany žalovaného v 2. rade, nie však zo strany žalovaného v 1. rade nebola predmetom žiadneho súdneho konania. Znova malo dôjsť k tomu, že vlastníctvo k nehnuteľnostiam žalovaný v 2. rade získal zabezpečovacím prevodom práva, teda tou zmluvou, ktorú takisto považoval súd prvej inštancie, ale aj súd odvolací za absolútne neplatný právny úkon. V konečnom dôsledku kúpna zmluva, ktorá bola uzavretá medzi žalovaným 1. a žalovaným v 2. rade je zmluvným vzťahom a právnym úkonom medzi týmito dvomi účastníkmi zmluvy a prípadné nároky žalovaného v 1. rade je možné uplatňovať vo vzťahu k žalovanému v 2. rade, no nemožno poprieť právo žalobkyne v 4. rade a jej nebohého manžela na podanie žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov s dôvodmi, ktoré uviedol aj súd prvej inštancie a aj súd odvolací.

21. K námietke žalovaného v 1. rade, že nie je zrejmé, že žalobcovia v 1. až 3. rade sú právni nástupcovia nebohého žalobcu 1., D. Q. a zároveň tiež nedali súhlas na výzvu konajúceho súdu k vstupu do konania na strane žalobcov, poukazuje odvolací súd na ust. § 63 ods. 2 CSP, z ktorého výslovne uvádza, že je zrejmé, že sa pokračuje majetkový spor s dedičmi konkrétnej strany, čo vlastne týmto postupom konal súd prvej inštancie. Nebol potrebný súhlas dedičov po nebohom D. Q., čo vyplýva z ustanovenia tohto paragrafu. V tomto ustanovení totiž zákonodarca ustanovuje súdu obligatórnu povinnosť v konaní pokračovať vtedy, ak je to objektívne možné a rozhoduje o tom uznesením, čo súd prvej inštancie aj urobil uznesením č. k. 7C/231/2013-292 z 22.05.2019 a proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné. Navyiac dedičské konanie po nebohom D. Q. prebehlo a nič na tom nemení, že bolo zastavené pre nezistenie majetku, teda jeho nemajetnosť. Z rozhodnutia Okresného súdu Poprad č. k. 8D/128/2018, Dnot/175/2018 zo 14.01.2019 vyplýva, že konanie riadne prebehlo, nadobudlo aj právoplatnosť 02.02.2019 a je zrejmé, kto je dedičom zo zákona, teda manželka, ktorá je žalobkyňou v 4. rade a jeho tri deti v prvej dedičskej skupine, teda žalobcovia v 1. až 3. rade.

22. Vo vzťahu k procesnej námietke žalovaného v 1. rade, týkajúcej sa nesprávneho priezviska jeho právneho zástupcu, - W. a správne znie W., odvolací súd uvádza, že ide o zrejmu chybu v písaní, ktorú opraví súd prvej inštancie podľa ust. § 224 CSP, ktorá nemá za následok nesprávnosť, či nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku.

23. K špecifikácii jednotlivých zmlúv v petite rozsudku súdu prvej inštancie, napadnutého odvolaním, odvolací súd poukazuje na to, že pokiaľ ide o zmluvu o pôžičke je uvedený dátum uzavretej pôžičky a z odôvodnenia rozsudku vyplýva, kto bol účastníkom tejto zmluvy. Pri druhom a treťom výroku rozsudku je uvedený údaj o vklade vlastníckeho práva číslom a rokom povoleného vkladu vlastníckeho práva, čo je dostatočný identifikátor. To znamená, že ani tieto odvolacie námietky žalovaného v 2. rade neobstoja.

24. Z týchto všetkých dôvodov odvolací súd sa domnieva, že súd prvej inštancie dôsledne zistil skutkový stav a vec aj správne právne posúdil. Na týchto skutočnostiach nezmenilo sa nič ani v štádiu odvolacieho konania.

25. To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry ESLP. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Zodpovedané majú byť len tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasnený skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu, uvádzaných účastníkmi konania (Ruiz Tória c. Španielsko z 09.12.1994. séria A č. 303-A. str. 12. § 29). Ústavný súd SR vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd nepovažoval za potrebné vyjadriť sa k ostatným dôvodom odvolania, nakoľko tieto pre rozhodnutie vo veci samej boli bez významu.

26. Preto rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

27. Vo vzťahu k trovám odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Úspech v konaní na odvolacom súde mali žalobcovia v 1. až 4. rade, ktorým ale v odvolacom konaní nevznikli žiadne náklady. Naopak žalovaní v 1. a 2. rade úspešní neboli a z

toho dôvodu odvolací súd rozhodol tak, že žiadnej zo strán nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).